

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliæ Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.9. Perierunt filij Israel quando recepto à Deo Manna, altera vice carnes appetierunt; mortem suam Christianus timeat si affectu & desiderio carnali ad Communionem accesserit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

VIII. Exhortatio ad vig. iam preparacionem.

non quid minus ipso Christi sanguine contineri, eius vita, corpore, anima & diuinitate: sanguis eius qui tibi prebetur in potum, sanguis est pretiosissimus: *Sanguis meus vere est potus*. Si David igitur aquam recuset bibere de cisterna à tribus illis adductam illi militibus, ea sola motus ratione quia conuebat quod propter periculum effundendi sanguinem suum vitamque perdendi, sanguis esset eorum & vita: sanguinem autem vitamque hominum congruum non esse voluntati suæ potum, sed Deo litandum, quatenus per hoc se ad condignam accingeret preparacionis sacrificio debitam quod de illa Deo iam facturus erat. Hic ubi sanguis vitæque est Dei, cum sit totus hic Christus eius anima, corpus & diuinitas; quanta maiori consideratione ad hoc te deceat accedere Sacramentum? Si humanum sanguinem bibere indicauerit David; qui per hoc quod bibit, effunditur, casum esse nullatenus permittendum: bibere Dei sanguinem nulla præmissa alia consideratione quam illam effundere, quale potest hoc perferre pedustis accedis præciosum hunc haustus sanguinem Diuinumque sumpturus cibum, nulla præuia animæ tuæ preparacione, nulla debita illi conscientie puritate, quanta in hoc Sacramento reperitur tibi igitur persuade, quod sanguinem hunc effundas, & proterendum eicias; id enim de quo, nullum haurimus emolumentum perditum arbitramur. Si igitur accedas non præmissa totali terrenorum abrenuntacione, affectuum carnis & sanguinis, ideoque nullum ex sacra communione fructum haurias, quid aliud est nisi Dei sanguinem effundere hæc non præmissa dispositione illum recipere? Qui ergo tam exigua veneratione sumit Dei sanguinem, ut dicatur effundi eius est supplicij reus? Time o Christiane mortis tuæ, peccati Deus etiam tantis irritatus offensis in te assurgit iræ suæ flagello armatus, nec desistet donec te morti tradiderit.

§. 9. Perierunt filij Israel quando recepto à Deo *Manna*, altera vice carnes appetierunt: mortem suam Christianus timeat, si affectu & desiderio carnali ad communionem accesserit.

27 **E**duxit Deus ad celebriorem, nominis sui gloriam populique sui commodum filios Israel de *Egypto*: Vique illos, in terram ducebat promissionis, aliquando tempore permittit eos per deserti diuagari, quibus dum inhæ-

rent se fame timent perituros, quærentque qui cibum illis subministraret carneque potique comedendas: *Quis dabit nobis ad visendum carnes?* occurrerunt illis magisque affluerunt pisces, allia, cepe, quibus in *Egypto* vescerentur & indicabant se modo nutriri viliionibus: quia licet illis *Manna* Deus præstituerat in cibum illud vitam vir vilius substantiæ despererent, quo magis infirmarentur fameque exhaurerent eorum viribus roborarentur: *Anima nostra arida est, nihil aliud respiciunt oculi nostri, nisi man*. Recurrunt ad *Moysem* ut illis à Deo carnes efflagitet in cibum: efflagitat *Moyse* illaque à Deo impetrat, & tanta quidem abundantia; usque ad mensum diuersum donec exiret per mare rubrum. Aduertit hic *D. Cyrill.* quod secundo petierint à Deo carnes: prima vice non illat Deus petentibus concessit, sed *Moyse* præuenit aitque illi: loquere populo & dic illi ut se præparet: licet enim illi modo carnes non sim quas petis, erogaturus, cibum tamen illi ministrabo multo sapientiore & vtiliore: illo etenim vescentes suauitate demulcebuntur carnis, perditum, caponum, gallorum, iudicorum, & riuo verbo voluptate fruuntur ciborum maxime gratiorum & exquisitorum: ita ut cibis hic eius sit appetitum gustumque satiaturus, necessitati remediis, obalimentum quo in illo fouebuntur: non est quod defectum timeant, singulos enim fami sine euagruenter explebit, tantumque sumptuosius ac magnus, nec paruo decrit, nec magno supererit. Porro filios Israel admone ut se præparent ad hoc riteque disponant; quibusdam enim dabitur illis conditionibus, quibus si defuerint, illo non fruuntur, fameque eneacti interibunt: præbet illis *Manna*, gustant & experientia discunt tale quid esse quale Deus futurum prædixerat, atque in eo tanta demulcentur suauitate bonerumone cumulo ditantur, ut determinate non possint nomen aliquod, quod alicui horum, in singulari responderet; unde nomen illi imposuerunt admirationis, quia perfecte quid de tanta suauitate dicerent, ignorabant; unde illud vocarunt, *Manna*: quod non est nomen alicui proprium, sed terminus est interrogantis quid est hoc? Et significat quid est hoc? Et cum ita sit quod haberent subsidium, ita sibi comodum & volupe, sibi tamen conqueuntur non satisfactum, sed denno ad Deum recurrunt carnem postulatari: indignantur illis Deus, & quasi fræna laxatis eorum dimitte de siderijs carnes illis depluit, tanta quanta diximus abundantia, ut per naves exirent, nec non sed laues candidas per aera volantes, cœurices in-

I. filij Israel
II. Secundo petierunt
III. Sed ad
IV. Concedatur
V. Car
VI. Car
VII. Car

telligo ita vicinas vt manibus apprehensas comedere ad satietatem: porro hanc carnis abundantiam subsecuta est Dei ira, & vix ceperant illis vesci, imo adhuc ore masticabant & ecce furor Domini strage in eos debauchatus est miseranda: *Abiit carnes erant in dentibus eorum* & ecce furor Domini conuersus in populum percussit eum plaga magna, atque ad perpetuam rei memoriam & cadaverum multitudinem prostratorum, hoc loco illi inscribit iussit Deus Epitaphium: *Sepulchra concupiscentia*, id est: vt posteris horrorem incutiant nec deprauatis suis seruiant appetitibus, tale conueniens supplicium à populo meo sumptum: volo vt omnibus constet, quod in eorum impletione desideriorum, atque in eodem loco quo concupiscentia suae satisfecerunt, in eodem mortui suae & sepulti: *Desiderium eorum attulit eis, non sunt fraudati in desiderio suo.*

V. Potro vix capio qualiter eorum cesserit desiderijs, si illos vita priuauerit? Respondet Incongnitum disculcati: *Exaudi Dominus postulantes diuersimode: quandoque ad votum & non ad utilitatem.* Postularunt hi à Deo quod illis minime expediebat, conceditur illis impleturque eorum desiderium: verum cum in hoc mors eorum lateret, licet petita receperint, mortem tamen non euaserunt: *Exaudi fuerunt Iudei postulantes carnes, quia impetrauerunt quod volebant, sed non ad utilitatem eorum, sed magis damnum.* Sed Domine nisi quæ ratio prima vice illis petita negasti, & plus satis & ad votum annuendisti? Secunda vero vice tanta prospicis illis abundantia sed paciter illos occidisti? Eleganter respondet D. Cyril. Prima vice venia dari poterat petitioni carnis: quia hucusque nec viderant nec gustauerant Manna, & quantum in se bonum continebat ignorabant. Porro postquam illud iam gustassent & experientia comprobassent quod paruis esset: *Omnia desideria mentium in se habens, nec haberent quod amplius desiderarent, quod carnes petant signum est ipsos nimio carnis affectu teneri: vt autem hic non conueniebat epulo illi celesti à Deo illis preparato, quandoquidem ostenderent se plura facere appetitum suum quam beneficium ipsi præstitum, culpa præna respondeat, eorumque clades sit alijs: terrore atque in ea hæc scribitur Epigraphie: *Sepulchra concupiscentia: etiam concupiscentia rerum terrenarum in hoc pane celesti, mortem illis conciliauit.**

VI. In facto eloquio nomen Caro, supponit pro quibuslibet bonis terrenis: *Omnia caro sunt: quasi d. omnia terrena non nisi terrenum sunt &*

forde: eadem phrasi Apostolus hoc nomen v. nalia usurpat, vt Romanis persuadeat ne terrenis afficiantur suisque seruiant cupiditatibus: ait enim: *Non secundum carnem ambulemus.* Hic igitur indicat Spiritus S. quod quia filij Israel affectum suum nimium erga terrena testati sunt, celestia hocipendendo, quæ Deus illis in Manna conferebat: postquam illa iam gustassent, puniuit Deus eorum morte concupiscentiam; illam etenim meretur qui bona postulat terrena quando fruunt & iam experientia noscitur saporem celestem. Quid per hanc intendis hiltoriam. Probat Diu. Bonauentur. lumen Ecclesie lucidissimum & gloria Seraphici Patrie Francese inelictæ Religionis sufficientiâ figurarum quibus variè obumbratum legimus SS. Altaris Sacramentum in triplici lege, naturæ nempe Moysi & gratiæ: agens autem de lege Moysi sentit figuram huius legis Sacramenti magis expressivam fuisse Manna ob multas congruentias quas ad iucit.

Prima igitur sit: quod sicut Manna de terra non generabatur sed de cælo descendeat. *Panem de cælo prestisti eis:* ita similiter Diuinum hoc Sacramentum non est quid de terra productum, sed virtute celesti in terram descendit atque operante Spiritu S. compositum est in Virginali vtero SS. Virginis Mariæ: *Verbum supernum prodiens, nec Patris liquens dexteram.* Secunda sit: quod omnes ciborum completeretur sapes, ita vt illo patti imaginari non poterant esse quid aliud quod desiderarent: quodque eorum postea ad votum placere voluptati, nec non vescentium se attemperabat per omnia capacitati. In huius diuini Sacramenti conuinitio, tanta conficitur anima dulcedine, vt aliud ipsa non possit imaginari bonum quod eam satiet, tantumque se eius conformet capacitati, nam quicquid ex fructu eius accipit ad mensuram spiritus & deuotionis qua communicat: iustus & in pietate perfectior in signe refert augmentum: paruis autem & qui in ea non tantum profecit fructum haurit iuxta suæ modulum capacitatis. In illo Manna tantum illi satisfactum erat qui multum collegerat quantum illi qui parum, atque in hoc Sacramento tantum recipit ille qui parum accipit particulam quam qui totam formam, & sicut gratia quæ communicatur, tantum tribuitur in eius sumptione, iuxta Theologorum sententiam tantæ gratiæ plenitudinæ ditabitur qui modicam tantum sumperit particulam & quanta qui totam hostiam sumperit.

Error fuit quorundam huius temporis: qui formam

nalia desideria

Rom. 2.

In 4. sent. dist. 8. ar. 1. ar. 2.

VIII. Variæ congregatiæ Manna cum SS. Sacramento. Prima. Secunda.

23

IX.
Error
circa hoc
Sacramen-
tum re-
fellitur.

formam recipit maiorem vel plures hostias ma-
ius etiam sanatur gratia incrementum. Hic est
inhibendus; quia licet verum sit errorem non
sapere si quis dixerit quod gratiam causet quo
tempore durat species Sacramentales, & quan-
tò plures recipiuntur formæ, tantò copiosior in
animam proficere debeat gratia: hoc nihilomi-
nus magnum posset parum doctis auferre in-
continentis: indicarent enim multam illis adimi
gratiam, quæ illis in hoc Sacramento confertur,
si forma illis negetur maior pluresque hostiæ;
debet autem hoc evitari; nec enim quoad figu-
ram plus ille habuit qui multum collegit Man-
na, quam qui parum, omnibusque quantum est
ex parte sua æqualiter proficit: maiora vero gra-
tiæ augmenta quæ in illo recipis, scias illa non
esse sumenda ex maiori forma quam recipis,
sed ex ferventiori devotione qua comunicas.

Tertia.

Ultimò adducunt SS. DD. plures rationes &
& congruentias quibus confirmant convenientiam
figuræ cum figurato, inter Manna & SS.
Sacramentum, habeaturque hæc principalis,
quod cibus ille, sicut hic, de celo descenderet, &
quia talis bona communicabat caelestia, terrenis
his & infimis infinità differentia digniora sit
igitur nunc hæc nostri argumenti ponderatio.
Si Deus morte peniat filios Israel quia gustato
iam Manna postulam à Deo bona terrena, iustà
penam, eorumque carnalis appetitus mortificatio-
ne, atque ad confirmationem quod in istis affecti-
bus quos testati sunt, illos supplicium oppresserit
rigore mortis, in signum penæ: ita iusti-
tiam ob eorum temeritatem, hoc velit Deus E-
pigraphium inscribi: *Sepulchra concupiscentiæ*:

X.
Terren-
tur indi-
gne com-
munican-
tes.

quia ibi mortua est eorum concupiscentia: quo-
nam Deus supplicio plectet Christianum, qui ex
eius misericordia novit Deum sibi in Divino
hoc tradi convivio, nec ignorat, quantæ sint ille
delicia quibus in illo demulcetur: nihilominus
carnalibus inhiat & delectatur. Quam penam
talis meretur culpa quæ in medio trititionis ma-
ximorum bonorum quæ posset optare illique
in hoc Sacramento comunicant, adhuc terren-
orum demonstrat affectum illosque ab anima
sua non expellens ad S. accedat communicatio-
nem? Quod Deus Gentilibus, Mauris, & Arabi-
bus, absque villo eorum damno bona concedat
quæ possulant terrena: quod illos Divino suo iudicio
patiatur desiderijs, non adeo mirum videre il-
los ex desiderio quo flagrant illa petentes: quan-
doquidem ignorent quæ Deus bona suis com-
municet: ceterum quod Christianus qui lumine

fidei cognoscit Deum esse illum hic sibi tradidit,
quem cum habuerit, nihil illi potest deesse: nihil-
ominus animam terrenis afficiatur voluptatibus,
affectusque bonorum illam sibi rapiant, quæ cum
tam parva sunt, qualia sunt temporalia, tale non
merentur nomen; eorum omnino oblatu quæ
Deus illi concedit: culpa est non levi digna
supplicio: & quod grauius est quod tu qui S. fre-
quentas communionem in qua experientia didi-
cisti quanta sit deliciarum affluentia, qua te
Deus in hac cumulat non obstantibus his deli-
tibus, illas radicibus ex anima tua non evellas quas
prava postulat à te concupiscentia: casus est qui
merito tibi mortis tux formidinem incutit.
Animo revolve in hac sacra communione su-
perferibi hanc Epigraphem: *Sepulchra concupis-
centiæ*, quo tibi declaretur quod si ad illam ac-
cesseris eius addidit affectibus, merito etiam
quæ timere possis quod dum illis ad votum futu-
ris, licet Deo sic permittere, tuam in illis mor-
tem invenias. Ni fallor infirmat hoc Apostolus
agens de debita preparatione ad S. communio-
nem, atque de penam quæ manet accedentes in-
digne: *Qui enim manducat & bibit calque iudi-
cium sibi manducat & bibit* Sibi certo perit ad
quod iudicium mortis bibas, qui indignus hanc
mensam frequentavit: nam indignitas eius in
hoc consistit quod affectus carnis & sangui-
nis penitus non eradicit, nec illusiones tel-
cundat concupiscentiæ: & sicut hic est eius se-
pulchrum propter mortem quam nobis iacet,
ita sciat quod ad illam accedens indigne mortis
portis sit quam proximus.

§. 10. *Ut quis digne S. frequentet commu-
nionem, expedit ut adeo liber sit ab
omni carnis & sanguinis affectu quasi
esset illi mortuus.*

Quantum novi nondum ex integro titu-
lum exposuimus huic præscriptum Sa-
cramento: *Sepulchrum concupiscentiæ*.
Hæc autem declaratio nobis clarius exponit
preparationem SS. Sacramento convenientem.
Sepulchrum vocamus locum in quo cadaver
reconditur, velut sepulchrum Regis locus est in
quo Rex ism mortuus sepelitur: vocari igitur
sepulchrum concupiscentiæ locum significat in
quo concupiscentia iam mortua delitescit. D.
Thom. definitur concupiscentiam. *Appetitus de-
lectabilis circa bona quæ sunt secundum sensum, ut i.*
Novetur igitur in hoc Sacramento ita senti-
entiam